

Образователните ларпове в програмите на ЕС

В продължение на дълго време ларпът съществуваше в европейското публично пространство единствено като субкултурно явление – хоби с неясен статут, свързано с фентъзи и костюми, което рядко се смяташе за равностоен събеседник на институциите. Положението остана такова повече от три десетилетия.

Днес ситуацията е коренно различна. **Ларповете се появяват в бюджети на ЕС, описани са в програмни документи на Европейската комисия и се прилагат от университети**, например в Швеция, в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ в рамките на проекта [Larpocracy](#). Те също така все по-често биват включени в проекти на национални институции, финансирани с публични средства. Тази промяна не е случайна – тя е резултат от многогодишната работа на изследователи, педагози и активисти.

Образователният ларп(edu-larp) е форма на ларп с ясно определени педагогически цели и задължителен дебрифинг след играта.

Той предлага нещо, което формалните образователни системи обикновено не успяват да осигурят: учене чрез преживяване, съчетано с възможността да преживееш дадена ситуация от перспективата на друг човек. **Изиграването на роля на персонаж с различен социален произход, убеждения или житейска ситуация не е просто забавление или театрален експеримент. Това е контролирано преживяване на ситуации по предизвикателни теми в безопасна среда.** В образователния ларп не се избягват теми като радикализация, социално изключване, климатични промени и миграция. Напротив – те стават предмет на съзнателно проектиран образователен процес, който позволява на участниците да ги разгледат от различни гледни точки и да ги разберат по-добре.

Важни дати в историята

Първите институционални следи от **присъствието на ларпа в проекти на ЕС** датират от 2014 г. Въпреки това по-ясна отправна точка се появи през 2016 г., когато работната група **EUNET** (Европейска мрежа за образование и обучение) стартира инициатива, наречена „**Мини-ларп за преподаване на историята на ЕС.**“ Истинският пробив настъпва три години по-късно, с началото на приоритетния период 2019–2024 г.

„**The DiveIN project**“ (2019–2021, Еразъм+, КД2), координиран от краковската организация „**Europe4YouthЮ**“, беше първият мащабен проект, който открихме

и който съзнателно представяше образователния ларп като отговор на един от приоритетите на политиката на ЕС: противодействие на радикализацията на младите хора.

Този проект демонстрира, че ларпът може да бъде описан на език, разбираем за служители и оценителни комисии. Не като „ролева игра," а като **„педагогическа интервенция, основана на преживяване, насочена към заплахата от екстремизъм."**

Последваха нови проекти. **„LARP For Climate“** – методология, насочена към климатичното образование. **„GreenEduLARP“** от Естония и **„LARPIC“** разшириха географския обхват и тематичния фокус. **До април 2026 г. базите данни на Erasmus+ включваха 185 проекта, използващи образователния ларп като педагогически инструмент.**

Кулминацията в развитието на образователните ларпове, според нас, е проектът **„Larproscopy“**, стартирал през януари 2025 г. в рамките на програма **„Хоризонт Европа“** – престижна изследователска програма на ЕС, която преди беше резервирана за точните науки и технологиите. **Координиран от Университета в Упсала**, с бюджет от 3 066 306 евро, проектът е фокусиран върху демократичното обсъждане и гражданските компетентности, развивани чрез ларпове. Тук можем да добавим и проекта **„MEN4DEM“** по програма **„Хоризонт Европа“**, който изследва връзката между мъжествеността и демократичната ангажираност, разработва образователни ларпове по тези теми. Програма **„Хоризонт Европа“ насочва финансиране към области, в които съществуват солидна методологична основа и доказателства за ефективност.** Това демонстрира позицията, която ларповете са заели във възприятието на институциите на ЕС.

Зад този процес стоят конкретни групи и организации – най-вече от Италия, Полша, скандинавските страни и Гърция – които в продължение на повече от десетилетие системно превеждат практиката на ларпа на езика на публичните политики и образователните приоритети. В резултат на това методът, зародил се в любителски общности, навлезе в европейския образователен мейнстрийм по-бързо, отколкото се очакваше.

Нашият проект, **„DystoLarp“**, следва същия път.

Библиография:

CORDIS. n.d. "Larpocracy — Developing Spaces for Deliberation and Democratic Skills Through Role-playing." Project no. 101177307, Horizon Europe. Достъп: 13 април 2026 г. <https://cordis.europa.eu/project/id/101177307>.

European Commission. n.d. "Erasmus+ Funding Programme." Достъп: 13 април 2026 г. https://commission.europa.eu/education/set-projects-education-and-training/erasmus-funding-programme_en.

European Commission. n.d. "Role-play on EU Decision-making." Learning Corner. Достъп: 13 април 2026 г. https://learning-corner.learning.europa.eu/learning-materials/role-play-eu-decision-making-0_en.

European Commission. n.d. "Teacher's Guide: The Chocolate Directive." Достъп: 13 април 2026 г. https://europa.eu/kids-corner/Chocolate%20directive/Teachers%20Guide/Teachers-guide_en.pdf.

European Commission. 2026. "Erasmus+ Project Results Platform: Projects Lists." Данни извлечени на 12 април 2026 г. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/projects-lists>.

Harviainen, J. Tuomas, et al. 2016. "The Mixing Desk of Larp: History and Current State of a Design Theory." *Analog Game Studies* 3 (6). <https://analoggamestudies.org/2016/11/the-mixing-desk-of-larp-history-and-current-state-of-a-design-theory/>.

Mochocki, Michał. 2017. "Edu-Larp in Poland." *Terrain/Théorie*, no. 66. OpenEdition Journals. <https://journals.openedition.org/td/1271>.

Uppsala University. 2024. "New Research Project: Larpocracy." Department of Informatics and Media, 3 октомври 2024 г. <https://www.uu.se/en/department/informatics-and-media/news/archive/2024-10-03-new-research-project-larpocracy>.

Uppsala University. 2025. "Democracy Training through Larp to Be Studied in EU Project." 17 януари 2025 г. <https://www.uu.se/en/news/2025/2025-01-17-democracy-training-through-larp-to-be-studied-in-eu-project>.